

Değerli üyeler, değerli konuklar,

TÜSİAD yönetiminde ilk yılımızı tamamlarken Yönetim Kurulum ve şahsım adına, bir kez daha bizi görevlendirdiğiniz için teşekkür ediyorum.

İdlib’de meydana gelen çatışmalarda şehit düşen askerlerimizi, rahmetle anıyorum. Ailelerine ve büyük Türk Milleti’ne başsağlığı diliyorum. Van’da meydana gelen çığ felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum.

Dün akşam umarım son olacak üzücü bir haber daha aldık, uçak kazasında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allahahtan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum.

24 Ocak Cuma gecesi yaşanan Elazığ depreminde, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, yakınlarına ve ailelerine başsağlığı diliyorum.

Kurtarma çalışmalarında tanık olduğumuz özveri ile halkımızın depremzedelere yönelik fedakarlığı bu olayda tesellimiz oldu.

Depremle ilgili en önemli unsur hazırlıklı olmaktır. Fay hatları üzerinde kurulmuş şehirlerimizin yapılaşmasındaki yer seçimleri, inşaat kalitesi, kurumlarımızın görevlerini eksiksiz yapmaları hayati önemdedir.

Bu deprem; ülkemizin riskli pek çok noktasında ve özellikle İstanbul’da yaşanacak bir depremin ne kadar yıkıcı olabileceğini hepimize hatırlatmalıdır.

Depreme karşı gerekli tüm çalışmaları, büyük bir ciddiyetle tamamlamalı ve gerçekleştirebilecek en ağır durumlara karşı devletimiz, özel sektörümüz ve ilgili tüm kurumlarımızla, hazırlıklarımızı en üst düzeyde tutmalıyız.

TÜSİAD olarak, TÜRKONFED ve UNDP ile ortaklaşa kurmuş olduğumuz HEDEFLER İÇİN İŞ DÜNYASI PLATFORMU’nun temsilcileri, bölgede detaylı incelemelerde bulundu. Deprem yaralarının sarılması, işsizlik ve iflasların önlenmesi için somut çalışmalarda bulunacağız.

Değerli üyeler,

Hayli yoğun gelişmelere tanıklık ettiğimiz bir yılda, TÜSİAD Yönetim Kurulu olarak ülkemizin gündemindeki en önemli konularla ilgili görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık, geleceğimizi etkileyecek konularda da çalışmalarımızı sürdürdük, tartışmalar başlattık.

Aralık ayındaki YİK toplantımızda da sizlere söylediğim gibi, 2020’li yıllar hareketli bir dönem olacak. Yine de bu kadar hızlı ve dramatik bir giriş beklemiyorduk.

İran Devrim Muhafızları komutanı Kasım Süleymani’nin öldürülmesi, bölgemizin nasıl bir istikrarsızlık potansiyeli barındırdığını gösterdi. Hiç kuşkusuz Ortadoğu’nun da, Türkiye’nin de ve aslında dünyanın da, bir savaşa tahammülü bulunmuyor. Bu gerginliklerin çok büyük maliyetlerinin olabileceğini, düşürülen Ukrayna uçağı ve yaşanan sivil can kaybında da gördük.

Aynı şekilde, Filistin sorununda, ABD Başkanı Trump tarafından Filistinliler dikkate alınmadan açıklanan plan, sorunu daha da ağır hale getirmiştir.

Çin’de ortaya çıkan Koronavirüs birkaç gün içinde tüm dünyayı etkileyen ve başatmak için küresel işbirliğini gerektiren bir sorun halini aldı.

Birleşik Krallık, 2016’daki referandumla aldığı, AB’den çıkma kararının bir aşamasını, sancılı bir dönem sonunda geçtiğimiz hafta içinde gerçekleştirdi.

Dünya Ekonomik Forumu’nun Küresel Riskler Raporunda, ilk defa bu yıl, ilk beş riskin de çevresel olduğu açıklandı. Avustralya’daki yangınlar, iklim krizinin hiç ama hiç hafife alınmaması gerektiğini gösterdi.

Çeşitli araştırmalarda, iklim değişikliği nedeniyle, önümüzdeki otuz yıl içinde, Türkiye’nin su fakiri bir ülke konumuna düşeceği öngörülüyor. En kurak şehirlerden bazıları ülkemizde olacak.

Kuraklığın su kaynakları, tarımsal üretim, nüfus kaymaları üzerindeki etkilerini nasıl engelleyeceğimizi belirlemeliyiz.

Mücadelenin her boyutta ve çok sistematik şekilde yapılması gerekecek. Bu vesileyle kamuoyu itirazlarının sonucunda, 13 termik santralin bacalarına ilişkin yürütülen süreci, ülkemizde gelinen farkındalık düzeyi itibarıyla memnuniyetle karşıladığımızı da burada vurgulamak isterim.

Bütün bu konular, uluslararası işbirliği ve birlikte çalışmanın ne kadar önemli olduğunu da gösteriyor.

Özgürlüklerin, temel hakların gelişimi ve korunması, giderek artan ekonomik dengesizliklerin giderilmesi, krizlerin iç savaşlara ve büyük insani dramlara dönüşmeden çözülmesi, iklim değişikliği ile etkin mücadele, uluslararası toplumun geniş işbirliği ile üstesinden gelebileceğimiz konulardır.

Değerli üyeler,

Ekonomide, bir nebze daha iç açıcı haberlerle bu yıla başlıyoruz. Geçen yıl iç talepte gördüğümüz daralma, bu yıl yerini hafif toparlanmaya bıraktı. Tüketimde hareketlenme olduğunu görüyoruz. İnşaat başta olmak üzere, krizden derin şekilde etkilenen sektörlerde ise toparlanma daha uzun zaman alabilir.

2019'u, sıfırın biraz üzerinde, cüzi sayılabacak bir büyüme hızıyla kapatıyoruz. 2020 yılında istihdam sorunumuz açısından yeterli olmayacaksa da daha yüksek bir büyüme bekliyoruz.

Bu büyümenin bileşenleri, kamu harcamalarındaki artış ve özellikle kamu bankalarının bilançolarındaki genişlemeden oluşuyor. Diğer yandan faizlerin düşmesi ile özel bankaların da tüketici kredi talebi karşılamaya başladığını görüyoruz.

Geçmiş tecrübelerimizden de biliyoruz ki, sadece kredi genişlemesi ile büyüme sürdürülebilir değil. Bu tür büyümeler, verimlilik artışı getirmiyor. Yalnızca talebi artırarak ekonominin ısınmasına, yükselen enflasyon ve borç sorununa yol açıyor.

Bu yıl krizin yaralarını sarıyor olduğumuz için, bu etkiler belki hafif olacak belki de kısa vadede olumsuzluğa dönüşmeyecek. Ancak uzun vadeli etkileri iyi değerlendirmeliyiz. Aynı yanlışları, bir daha tekrarlamamalıyız.

Makul bir programın uygulanabilmesi için, uygun koşulların var olduğunu düşünüyoruz. Önümüzde yaklaşık 4 senelik seçimsiz bir dönem var. ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşına bir ara verildi. Her ne kadar uluslararası finans kuruluşlarının bu yıl dünya için öngördüğü büyüme tahmini, bir nebze düşürüldüyse de, dünya ekonomisinde veya finansal piyasalarda bir duraklama veya daralma beklenmiyor.

Türkiye ekonomisinin gerek duyduğu kaynakları bulması açısından önemli bir etken de, etrafımızdaki jeopolitik gelişmelerdir. Sayın Cumhurbaşkanımızın, Politico adlı internet gazetesinde, Libya krizini aşmak için toplanan Berlin zirvesinden önce yayınlanan yazısının, sonuç bölümündeki mesajı, bu bağlamda çok önemsiyoruz.

Cumhurbaşkanımızın yazısı, şu sözlerle bitiyor: “Avrupa bir yol ayrımındadır. Bu tarihsel kavşakta, barış için çalışanlar cesur olmalı ve şiddetin bitmesi için ellerinden gelen her şeyi yapmalıdırlar. Avrupa, bu hedefe ulaşmak için eski dostu ve sadık müttefiki olan Türkiye’ye güvenebilir.” Berlin zirvesinden çıkan karar bu açıdan önemli ancak sorunu çözmek için, henüz yeterli olmayan bir adım sayılmalıdır. Bu kararın tüm taraflarca sahiplenilmesi sorunun çözümü için gereken karşılıklı güveni artıracaktır.

Bu mesajın önerdiği diyalog arayışının, Alman Şansölyesi sayın Angela Merkel’in ziyareti sırasında daha ileri bir noktaya geldiğini düşünüyoruz.

Yabancı sermayenin ülkemize daha yüksek miktarlarda akması ya da jeopolitik risklerin azalması, bazı uygulamaların gözden geçirilmesi gerekliliğini ortadan kaldırmıyor. Ekonomimizde, serbest piyasa ilkelerinin tam olarak uygulanmasından vazgeçilmemelidir.

2001 krizi ardından yaşadığımız büyüme döneminde ekonomimize yönelik güvenin, istikrarlı ekonomi yönetimi, güçlü ve özerk kurumların varlığına bağlı olduğunu hatırlatmak isterim.

Gerek reel sektörde gerekse para piyasalarında mevzuatın sıkça değişiyor olmasının, ani ve beklenmedik şekilde yeni kanunların iş dünyasının karşısına çıkmasının, vergi politikalarında ekonomik aktörlerin güvenliğini sarsacak ve mülkiyet konusunda kaygılar yaratacak adımların atılmasının, yatırım ortamına olumsuz etkilerini gündeme getirmek zorundayız.

Hayli zor bir dönemi atlattırmaya çalışan ve yeniden büyümek isteyen özel sektör ile ekonomi yönetimi arasında danışma mekanizmalarının daha etkili çalıştırılmasını arzuluyoruz.

Önümüzde kredi büyümesine değil verimlilik artışlarına odaklanılması gereken bir süreç var. Bu odaklanma, özel sektör adına kararlar alarak değil özel sektörle beraber adımlar atılarak gerçekleştirilebilir.

Üzerinde mutabakat sağlanmış ve günün küresel koşullarını da göz önünde bulunduran bir ekonomik program, geleceğe umutla bakmamızı sağlayacaktır. Bu programın ana bileşenleri mutlaka istişare ve reform olmalıdır.

Değerli üyeler,

Ekonomiyi, hepimiz açısından daha fazla refah üretir, işsizlik derdine deva olabilir hale getirmek için yapılacaklar, büyük oranda bellidir. Bunları benimseyip, disiplinli şekilde uyguladığımız taktirde, ekonomiyi

sürdürülebilir büyüme patikasına sokmak mümkündür. Uzun vadeye bakmak ve buna uygun politikaları bir an önce devreye sokmak zorundayız.

Dünya ekonomisi bir benzeri 19. yüzyılın ortalarından itibaren görülmüş köklü bir dönüşümden geçiyor. Bu dönüşümü kavramak ve ona göre hareket etmek zorundayız.

Önümüzdeki dönemde; iklim değişikliği ve Avrupa Birliği bünyesinde giderek öne çıkan yeşil ekonomi politikası hem ekonomi hem siyasette belirleyici olacaktır.

İklim değişikliği konusunda Çin'den ABD'ye kadar büyük duyarlılık var. Bu konuda asıl hareketlilik Avrupa Birliği'nde. Avrupa Komisyonu 2050'lere varmadan net karbon emisyonlarını sınırlamak istiyor. Enerji yatırımları, giderek bu hedefe uygun şekilde gerçekleştirilecek. Avrupa Birliği piyasaları, satın aldıkları ürünlerin, ne ölçüde sürdürülebilir, çevre dostu koşullarda üretildiğini bilmek ve belirlemek isteyecek. Bu süreci ülkemiz açısından kritik görüyoruz.

Değerli üyeler,

Avrupa Birliği'nin pek çok sorunu olduğuna, özellikle dış politikada anlamlı bir strateji üretmekte zorlandığına şüphe yok. Ancak Birlik, elindeki ekonomik gücü kullanarak dünyadaki gelişmeleri etkileyebilme imkanına sahip. Dijital ekonomiye geçişi başardığı takdirde de bu gücünü sürdürebilecek donanıma sahip olacak.

Avrupa Birliği'nin halihazırdaki sorunları nedeniyle bugüne kadar elde ettiği büyük başarıları görmezden gelemeyiz. Avrupa Birliği ve Türkiye'nin birbirilerine ihtiyaçları çok büyüktür. Üyelik müzakerelerinin fiilen donduğu, ilişkilere bir soğukluğun hâkim olduğu bugünkü durum kalıcı olamaz.

Avrupa Birliği ile diyalogumuzu zaman kaybetmeden geliştirmeliyiz. Sonuçta ne Türkiye AB açısından sadece mülteci akınına engelleyen bir ülkedir ne de AB Türkiye açısından sadece en önemli ve büyük pazardır. AB projesine dahil olmak Türkiye açısından, 200 yıllık modernleşme sürecinin varması gereken bir hedeftir.

Türkiye'nin tam üyeliği Avrupa açısından önyargılara teslim olmayacağını, doğusundan gelen enerjiye ve kültüre açıklığının bir göstergesidir.

Kısa vadede, Gümrük Birliği'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerini de kapsayacak şekilde güncellenmesi artık ertelenemeyecek bir ihtiyaçtır.

İki tarafın da çıkarları, yakınlaşmayı, birbirinin dilini anlamayı, sürdürülebilir bir gelecek için ortak hareket etmeyi gerektiriyor.

İşte bu noktada; hukuk, yargı bağımsızlığı, demokratik kriterler, insan hakları, cinsiyet eşitliği, 21. yüzyıla uygun bir eğitim yapısı ve zihniyeti konularında acilen harekete geçmemiz gerekiyor.

Değerli üyeler,

Güvenlik alanında Türkiye çok büyük ilerlemeler kaydetmiş, büyük tecrübe ve yetenekler kazanmıştır. Bunun sonuçlarını görüyor ve takdir ediyoruz. Özgürlük alanında da bunun yansımalarını görmek istiyoruz.

Uygulamada; AİHM kararlarına ve Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmalıdır. İddiadan savunmaya, yargılamanın her aşamasında, evrensel hukukun gerekleri yerine getirilmelidir. Bu gereklere göre;

- Masumiyet karinesi esastır,
- Tutukluluk istisnadır,
- Kanunlar özgürlük lehine yorumlanır,
- Bu ilkeler hiçbir suça veya sanığa göre göz ardı edilemez.

Geçtiğimiz yıl açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesindeki hedefleri, memnuniyetle karşıladık. Reformun ilk ayağı olan kanun da çıktı; etkili şekilde uygulanmasını heyecanla bekliyoruz.

Değerli üyeler,

Kadınların toplumsal hayata eşit şekilde katılmaları, enerjilerini ve bilgi-becerilerini özgürce kullanabilmeleri modern ve uygar bir toplum olmanın gereğidir.

Kadınların, onları ikinci planda bırakmak, ezmek, baskı altında tutmak, cahil bırakmak için sürdürülen tüm çabalara rağmen toplumsal hayata giderek daha aktif şekilde katılmalarına mutlulukla şahit oluyoruz.

Kadınların eğitim, iş yaşamı ve yönetime katılımının önündeki engellerin kaldırılması, demokratik, ekonomik ve sosyal gelişim açısından zorunludur. Bu konuda daha fazla harekete geçilmesine ihtiyaç var.

Kadınların önünde yaşamsal bir engel oluşturan, kadına karşı şiddetin de en ağır şekilde cezalandırılması gerektiğini düşünüyoruz.

İstanbul Sözleşmesi'nin hakkıyla uygulanması, kolluk kuvvetlerinin, yargıda görev alanların, kadınların korunması bilincine sahip olması, büyük önem taşıyor. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Genelgesi'ni olumlu buluyor asıl sınavın etkili uygulama olduğunu da vurgulamak istiyorum. Kadınların toplumsal yaşamın her alanına katılımı için okul öncesinden başlayarak, eğitim sisteminin her noktasında zihniyet dönüşümünü sağlamak durumundayız.

Pek çok batılı ülkeden önce, kadınların çağdaş haklara sahip olmalarının önünü açan Cumhuriyetimize yakışan tablo budur. Bu olmalıdır.

Değerli üyeler,

Eğitim, insan kaynağının niteliğini belirleyen en önemli konu ve aynı zamanda kalkınmanın taşıyıcı gücü.

“Nitelikli eğitim” Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin de önemli bir parçası.

Eğitim sisteminden başlayarak, özgür düşünceyi, cinsiyet eşitliğini ve sosyal sorumluluğu ön plana alan toplumlarda, bireyler daha yaratıcı ve girişimci olur; ülkeler de daha güçlü olur.

Nitelikli ve kapsayıcı eğitim, toplumda eşitsizliklerin giderilmesine ve yoksulluğun önlenmesine de katkı sağlar.

Dijital dönüşümün müthiş bir hızla ilerlediği çağımızda, gençlerimize 21. Yüzyılın ihtiyaçlarına uygun becerileri kazandıracak şekilde eğitim sistemimizi sürekli gözden geçirmek zorundayız.

Bu konuda ülkeler arasında, ciddi bir yetenek yarışı olduğunu da dikkate almalıyız.

Başta okul öncesi eğitim, analitik düşünme, dijital, sosyal, duygusal becerileri ve yabancı dil gibi, yeni dünyada ayakta kalabilmek için gerekli donanımı sunmak, ülke olarak gençlerimize karşı borcumuzdur.

Değerli üyeler,

Dünyanın en sakin köşelerinden birinde yaşamıyoruz. Etrafımızda çöken devletler, bu çöküşten yararlanan terör örgütleri, istikrarsızlık, vekalet savaşları ve büyük insani dramlar yaşanıyor.

Dış politikanın temel amaçları ülkenin itibarını korumak, güvenliğini sağlamak ve refahını artırmaktır.

Bu üç amaca ulaşabilmek ve Türkiye'nin terörle mücadelesini daha etkin sürdürebilmek için ittifak ilişkilerini onarması ve geliştirmesi şarttır.

En önemli müttefikimiz ABD ile sorunlarımız artık çözülmelidir. Burada; bizim tarafımızdan yapılabilecek şeyler olduğu gibi, ABD tarafından da 15 Temmuz sonrası sarsılan güven ilişkisini tamir edecek adımlar atılmalıdır. Halkbank davası, S-400 meselesi, F-35 uçakları meselelerini dikkat ve hassasiyetle izliyoruz. İran ve ABD arasındaki son kriz gösterdi ki; etrafımızdaki füze tehdidi hiç de azımsanacak gibi değil. Müttefiklerimizin bu konuda yapıcı adımlar atmasını ve Türkiye'nin savunma ihtiyaçlarının ittifak içinde, işbirliği ile karşılanacağı çözümler üretilmesini bekliyoruz.

ABD Kongresi'nin yaptırım kararlarının hayata geçirileceği zaman yaklaşırken, bu kurumla diyalogu yeniden kurmanın çaresini bulmak zorundayız. Bu konuda; TÜSİAD olarak, tüm muhataplarımızla Türkiye'nin haklı tezlerini paylaşıyoruz. Türkiye'nin Suriye mülteci krizindeki rolü NATO içindeki önemini ve ekonomik alanlardaki işbirliği fırsatlarını da her noktada paylaşıyoruz.

Doğu Akdeniz'deki enerji kaynakları konusunda; Türkiye'nin kıyılarına hapsedilmesi kabul edilemez. 2004 referandumundaki tercihiyle, adadaki çözümsüzlüğün sorumluluğunu taşıyan Kıbrıs Rum Kesimi'nin, Kıbrıslı Türklerin haklarını da kollayacağına inanmak güçtür. Ülkemizin; haklarını koruma konusunda güç ve iradesini gösterirken; bir taraftan da diplomatik kanalları açık tutmasını önemsiyor ve izlenen politikayı destekliyoruz. Türkiye; sahip olduğu güçlü boru hattı altyapısı ile doğal gazın Avrupa'ya taşınmasında, herkes için doğal ortak olarak algılanmalıdır. Bu yaklaşım, hem barışa, hem de tüm paydaşların refahına hizmet edecektir.

Uluslararası sistemdeki güç ilişkilerinin hayli akışkan olduğu, ABD'nin giderek içine kapandığı ve soğuk savaş sonrasındaki tek kutupluluk gerçeğinin bittiği, yeni güçlerin yükseldiği bir dönemdeyiz. Ülkemizin de kendisine farklı bir konum bulma arayışına girmesi bu şartlarda doğrudur. Ne var ki, bu arayışın yerleşik ittifak ilişkilerinin sağladığı güvenlik ve güç birikimini tehlikeye atmadan sürmesinin, ülkemizin çıkarlarına daha iyi hizmet edeceğini düşünüyoruz.

Hepinize saygılar sunarım.